

GRAĐANSKI

Provoaprilske zbilje

Piše: Daliborka Uljarević

Taj naš suživot sa selektivnom primjenom ionako loših zakona se temeljno ignoriše u nadi da će problemi nestati sami od sebe ili sa određenim ličnostima. Naivno je to uvjerenje. Koliko je i stvarna jedna prvoaprilska šala jer cinično detektuje svu brutalnost naše stvarnosti i nemoć zakona i institucija.

Prvoaprilska šala dnevnika "Vijesti" da megazvijezda ovih prostora **Svetlana Ceca Ražnatović** dolazi u Crnu Goru kako bi dobila crnogorsko državljanstvo i tako pokušala pobjeći od zakona u Srbiji, mnogima je zvučala kao iznenađujuća, ali ne i nevjerovatna vijest.

Udovica **Željka Ražnatovića Arkana** se tereti u Srbiji za utaju poreza i drugih prihoda od prodaje fudbalera FK „Obilić“, nezakonitog posjedovanja 11 pištolja, uz dodatnu opremu kojom bi mogla opremiti prosječnu crnogorsku policijsku jedinicu, počev od policijskih uniformi, policijskih registarskih tablica, preko lisica, pendreka, čizama, itd. Ni ta činjenica nije zvučala šokantno u datim uslovima. Više su netrpeljivosti pokazali slušni organi nekih čelnika SDP-a prema zvuku muzike koju ova estradna umjetnica proizvodi. Ranije su bili trpeljivi dok je istu ili sličnu muziku u trenucima najvećih izbornih slavlja i opuštanja slušao lider DPS-a **Milo Đukanović**. No, što se zbog koalicionih koristi moralo tolerisati Milu ne mora Ceci, zar ne? Oduvijek je manir takvih bio da ono na što otčute moćnijima sa još više žara i snage izbace na slabije kako bi makar dio lične frustracije zaliječili.

Nije ovdje, naravno, problem u kvalitetu muzike niti u samoj silikonskoj zvijezdi za koju se vežu kontraverzne radnje i još kontraverzniji prijatelji, od kojih su neki već osuđeni na višedecenijsku robiju zbog umiješanosti u ubistvo srpskog premijera **Đinđića**.

Problem je u našoj stvarnosti u koju se i ovakvi nadrealni predlošci savršeno uklapaju, jer smo svjesni da nema granica zloupotrebi zakona i institucija kada je to interes lokalnih moćnika ili vladajućih partija. Čak je i javni servis prenio tu informaciju ne uzimajući u obzir mogućnost prvoaprilske šale. I to u Crnoj Gori u kojoj se zna ne samo svaki novinar, već i ko stoji iza kojeg pseudonima u medijima i na portalima. To govori o još jednoj činjenici: da i zapošljeni u toj medijskoj kući koja se finansira novcem poreskih obveznika svjesno kreiraju paralelni svijet znajući da stvari nijesu onakve kakvima ih često predstavljaju, pa im stoga nijesu čudni ni ovakvi ispadi iz tog ružičastog sistema.

Dodatno je zanimljiva reakcija nadležnog Ministarstva unutrašnjih poslova, koja budi zabrinutost nad razinom intelektualnih i obavještajnih kapaciteta zapošljenih koji su zvanično protestvovali na vijest tog sadržaja koju potpisuje „P.Travanj“!

Naravno, sa pitanjem državljanstva se ne treba šaliti. Ali, onaj ko se sad ljuti na ovu prvoprilsku šalu bi morao prvo da se zapita što je do nje dovelo. Možda činjenica da je zbog lošeg zakona gotovo 18 000 naših građana prolazilo i još uvijek prolazi kroz mukotrpano i ponižavajuće iskustvo dobijanja državljanstva iako za to imaju sve uslove.

Neću ići daleko od kuće tražeći primjer da to potkrijepim. Moja majka nije rođena u Crnoj Gori, ali posljednjih 40 godina živi u Boki Kotorskoj, u kojoj je završila dio svog školovanja, započela radni staž, ostvarila pravo na penziju, formirala porodicu, stvorila predispozicije za pristojan život, koristila zakonska prava i ispunjavala zakonske obaveze. U maju 2009, s obzirom da su joj stara dokumenta istekla (ista ona koja je više od tri decenije uredno dobijala u CB Kotor), predala je dokumentaciju za nova, što je otvorilo i neočekivano pitanje državljanstva. I to je trenutak kada počinju da se raslojavaju naši građani.

Osim toga što je iskusila neprijatan i neprofesionalan odnos onih koji su zapošljeni na lokalnom nivou da olakšaju građanima ovaj proces, čekala je više od 10 mjeseci svoje zakonom garantovano pravo: lična dokumenta, čime joj je i sloboda kretanja bila značajno ograničena. To je pratilo i više obraćanja nadležnim organima, uz korišćenje i vaninstitucionalnih demokratskih oblika zaštite prava. Gorak ukus je ostavljala i činjenica da su neki drugi građani koji su istu dokumentaciju predali u gotovo isto vrijeme svoj posao završavali mnogo brže. Što ju je činilo griješnom? Vjerovatno činjenica da je rođena na „pogrešnom“ mjestu, da je „pogrešne“ nacionalnosti i da „pogrešno“ glasa, što sve zajedno daje ozbiljan argument sljedbenicima samozvanih očeva nacije da nju i slične građane dovede u situaciju u kojoj im neće biti obezbijeđena ni osnovna prava. Toliko o duplim standardima u primjeni, a vraćajući se na ispolitizirane i loše zakonodavce treba znati da je istim zakonom pružena mogućnost različitim osobama, za koje nikad nijesmo saznali čime su nas zadužili kao državu, da dobiju državljanstvo po povlašćenoj proceduri. Stoga nije teško bilo povjerovati da bi i Ceca mogla prije postati Crnogorka nego oni naši građani čiji je ishod rješavanja državljanstva i dalje neizvjestan.

Taj naš suživot sa selektivnom primjenom ionako loših zakona se temeljno ignoriše u nadi da će problemi nestati sami od sebe ili sa određenim ličnostima. Naivno je to uvjerenje. Koliko je i stvarna jedna prvoaprilska šala jer cinično detektuje svu brutalnost naše stvarnosti i nemoć zakona i institucija.

Autorka je izvršna direktorka Centra za građansko obrazovanje (CGO).